

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник керівника
(проректор з науково-педагогічної роботи)

Володимир ЄРМАЧЕНКО

Іноземна мова

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
Спеціальність	242 «Туризм»
Освітній рівень	третій (освітньо-науковий)
Освітня програма	Туризм
Статус дисципліни	базова
Мова викладання, навчання та оцінювання	англійська

Завідувач кафедри
педагогіки, іноземної філології та перекладу

Тетяна БОРОВА

Харків
2020

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу
Протокол № 1 від 26.08.2020 р.

Розробники:

Борова Тетяна Анатоліївна, д. пед. наук, професор кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу

Петренко Вікторія Олександрівна, канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Іноземна мова» розроблена для здобувачів ступеня філософії третього освітньо-наукового рівня.

Метою викладання навчальної дисципліни є удосконалення іншомовної комунікативної компетентності в академічній, науковій і професійній сферах в усній та письмовій формах на рівні володіння іноземною мовою С2, який є стандартом для ступеня доктора філософії.

Завдання:

вдосконалення системи знань про науковий стиль англійської мови, композиційно-логічну побудову англомовного наукового тексту;

набуття умінь роботи з англомовним науковим текстом згідно з вимогами до авторів публікацій у наукових міжнародних журналах, зокрема й із використанням інформаційних технологій;

спонукання до дотримання засад академічної доброчесності, зокрема запобігання плагіату;

вдосконалення вмінь усного виступу з наданням презентації щодо отриманих науково-прикладних результатів дослідження;

мотивування до дотримання засад конструктивного діалогу (диспуту, дискусії) з урахуванням відмінностей у науковому спілкуванні, що зумовлені соціально-етнічним підґрунтям національної ментальності;

удосконалення умінь з надання об'єктивної оцінки власному науковому твору та/або науковій творчості інших вчених.

Контент навчальної дисципліни «Іноземна мова» для здобувачів ступеня філософії визначається понятійним міжпредметним зв'язком між курсом іноземної мови та загальноосвітніми дисциплінами підготовки докторів філософії («Методологія і організація наукових досліджень», «Філософія науки», «Українська мова як іноземна»).

Об'єктом дисципліни є розвиток у здобувачів ступеня філософії іншомовної комунікативної компетентності в усній та письмовій формах для забезпечення ефективного спілкування іноземною мовою в академічному, науковому і професійному середовищі.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні і практичні аспекти наукової й професійної комунікації засобами іноземної мови.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1 А
Семестр	2
Кількість кредитів ECTS	6
Форма підсумкового контролю	залік

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Комунікація в професійній діяльності	

**Компетентності та результати навчання за дисципліною,
що забезпечують засвоєння програмних компетентностей**

Компетентності	Результати навчання
1	2
СК7. Здатність здійснювати викладацьку діяльність у різних типах закладів вищої освіти, застосовуючи інноваційні форми, засоби, технології навчально-виховної роботи, в т.ч. формування у студентів навичок самостійно здобувати знання.	ПРН 7. Вільно володіти державною мовою і використовувати її в професійній діяльності, оприлюднювати результати наукових досліджень іноземною мовою; працювати з іншомовними науковими джерелами; ефективно взаємодіяти з науковцями-представниками інших культур у міжнародному середовищі
СК8. Уміння здійснювати підготовку текстів навчальних та наукових видань, навчально-методичного контенту із забезпечення навчального процесу (контрольних та модульних завдань, семінарських, практичних та лабораторних занять, розробку завдань та організацію самостійної роботи студентів з туризму та рекреації.	
ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у науковій діяльності.	
ЗК 7. Здатність до організації та проведення навчальних занять у аудиторному та дистанційному форматі з використанням спеціалізованого програмного забезпечення та міжнародних освітніх онлайн-платформ (MOOCs).	
ЗК 8. Набуття універсальних навичок дослідника, мовних компетентностей, зокрема здатності спілкуватися державною (українською) та іноземною (ними) мовами як усно, так і письмово, достатньої для представлення і обговорення результатів власного наукового дослідження, обговорення результатів своєї наукової роботи та для повного розуміння іншомовних наукових текстів з рекреаційно-туристичних і суміжних досліджень.	
ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті, розширювати загальний культурний кругозір та розуміти відмінності у науковому спілкуванні, зумовлені соціально-етнічним підґрунтям національних ментальностей.	
СК 8. Уміння здійснювати підготовку текстів навчальних та наукових видань, навчально-методичного контенту із забезпечення навчального процесу (контрольних та модульних завдань, семінарських, практичних та лабораторних занять, розробку завдань та організацію самостійної роботи студентів з туризму та рекреації.	
СК 10. Здатність до спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю з проблем рекреації та туризму, вміння застосовувати сучасні інформаційні технології для організації спільних досліджень, роботи з базами знань, презентації наукових результатів.	

Закінчення таблиці «Компетентності та результати навчання за дисципліною»

1	2
<p>ЗК 8. Набуття універсальних навичок дослідника, мовних компетентностей, зокрема здатності спілкуватися державною (українською) та іноземною (ними) мовами як усно, так і письмово, достатньої для представлення і обговорення результатів власного наукового дослідження, обговорення результатів своєї наукової роботи та для повного розуміння іншомовних наукових текстів з рекреаційно-туристичних і суміжних досліджень.</p>	<p>ПРН 9. Діяти у полікультурному середовищі, використовуючи комунікативні навички і технології; демонструвати здатність до міжкультурної взаємодії в сфері міжнародної туристичної освіти та професійної діяльності; розуміти національні та ментальні відмінності соціально-демографічного середовища різних країн.</p>
<p>ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті, розширювати загальний культурний кругозір та розуміти відмінності у науковому спілкуванні, зумовлені соціально-етнічним підґрунтям національних ментальностей.</p>	
<p>СК 10. Здатність до спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю з проблем рекреації та туризму, вміння застосовувати сучасні інформаційні технології для організації спільних досліджень, роботи з базами знань, презентації наукових результатів.</p>	
<p>ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у науковій діяльності.</p>	<p>ПРН 13. Розробляти стратегію туристичної діяльності на рівні держави, регіону та підприємства відповідно до пріоритетів суспільного розвитку; будувати ефективну політику маркетингових комунікацій із просування туристичного продукту, у тому числі з використанням сучасних інформаційних технологій; проводити ділові переговори із представниками різних культур</p>
<p>ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті, розширювати загальний культурний кругозір та розуміти відмінності у науковому спілкуванні, зумовлені соціально-етнічним підґрунтям національних ментальностей.</p>	
<p>СК 10. Здатність до спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю з проблем рекреації та туризму, вміння застосовувати сучасні інформаційні технології для організації спільних досліджень, роботи з базами знань, презентації наукових результатів.</p>	

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Оприлюднення та презентація результатів науково-дослідницької праці.

Тема 1. Публікації в англомовних міжнародних академічних журналах.

- 1.1. Типи та загальна характеристика англомовних наукових журналів: мета, структура, зміст, вимоги до публікацій.
- 1.2. Вимоги зарубіжних журналів, що індексуються в міжнародних базах даних.
- 1.3. Академічні контакти: підготовка до співбесіди щодо тематики наукового дослідження з науковим керівником.
- 1.4. Написання академічного резюме (*Academic CV*).

Тема 2. Текст за спеціальністю як об'єкт наукового пізнання.

- 2.1. Загальна характеристика наукового стилю англійської мови.
- 2.2. Загальна характеристика жанрів англомовного академічного письма: монографія, дисертація, реферат, наукова стаття, анотація, тези, рецензія.
- 2.3. Основні відмінності англомовних наукових текстів від україномовних.
- 2.4. Академічні контакти: самопрезентація та представлення теми та концепції наукового дослідження.
- 2.5. Електронне листування з редакторами, видавниками: інформаційний лист.

Тема 3. Види наукового тексту.

- 3.1. Оглядовий текст. Методологічний текст. Емпірико-фактологічний текст. Теоретичний текст. Пояснювальний текст.
- 3.2. Додатковий текст: схеми, графіки, статистичний матеріал тощо.
- 3.3. Вторинний текст: анотації, реферати, конспекти, огляди, рецензії.
- 3.4. Академічні контакти: обговорення вимог до публікації за тематикою дослідження з науковим керівником.
- 3.5. Електронне листування з рецензентами, редакторами, видавниками: лист-запит.

Тема 4. Абзац як архітектонічна одиниця наукового тексту.

- 4.1. Класична форма абзацу: формулювання теми, її розробка, висновки. Зв'язок речень в абзаці. Роль першого речення в абзаці. Інформативний центр речення. Розташування нової інформації.
- 4.2. Структура та типи абзаців в академічному письмі: класифікація, визначення, порівняння, опис, пояснення, ілюстрація, аргумент, перерахування (перелік).
- 4.3. Академічні контакти: специфіка участі в науковій дискусії (обговорення «за» та «проти» основної концепції дослідження).
- 4.4. Електронне листування з організаторами академічних заходів: подання аплікаційної форми на участь у міжнародних конференціях.

Тема 5. Способи компресії змісту наукових текстів. Вторинні наукові тексти.

- 5.1. Способи компресії змісту наукових текстів: перифразування (скорочення, об'єднання, заміну, згрупування та інше); заміщення; опущення; суміщення.
- 5.2. Вторинні наукові тексти: конспект, реферат. Конспектування: опис, оповідь, міркування. Реферування (реферат-конспект, реферат-резюме, оглядовий реферат).
- 5.3. Написання реферату до наукової статті (2000 друк. знаків).
- 5.4. Академічні контакти: специфіка участі в науковій дискусії (наведення доказової база дослідження).

Тема 6. Класифікація, зміст, структура та оформлення статей в наукових журналах.

- 6.1 Класифікація статей в англомовних наукових журналах: емпірична стаття (тематичне дослідження), теоретична стаття, методологічна стаття, огляд літератури.
- 6.2. Вимоги до змісту та структури наукової статті: модель структури IMRAD. Складання розширеного плану до наукової статті відповідно до структури IMRAD.

6.3. *Правила цитування та посилання на використані джерела, стилі оформлення цитат, посилань в тексті статті і списку використаних джерел. Види плагіату у наукових публікаціях: методи виявлення.*

6.4. *Академічні контакти: специфіка участі в науковій дискусії (як ввічливо перебити співрозмовника).*

Тема 7. Вторинні наукові тексти: анотація до наукової статті, тези.

7.1. *Зміст та структура анотації до наукової статті в англомовних наукових журналах. Модель написання анотації до наукової статті. Написання анотації до наукової статті.*

7.2. *Підготовка і написання тез. Зміст та структура тез.*

7.3. *Академічні контакти: обговорення експериментальної бази дослідження з науковим керівником та колегами.*

Тема 8. Презентація наукових досліджень.

8.1. *Організація слайд-шоу. Структура, зміст, дизайн слайдів.*

8.2. *Засоби візуалізації наукових досліджень: таблиці і графіки.*

8.3. *Презентація доповіді. Мовленнєві кліше презентації: привітання, представлення змісту основних частин, відповіді на питання, реагування на складні й незручні питання тощо).*

8.4. *Стендова (постерна) доповідь: вимоги, структура.*

8.5. *Використання соціальних мереж для встановлення академічних контактів і обміну науковою інформацією: створення авторського профілю науковця в соціальній мережі або в наукових інформаційних мережах (типу ResearchGate).*

8.6. *Встановлення академічних контактів на міжнародній конференції та основні «формули» спілкування в ситуаціях, пов'язаних з участю в міжнародних наукових конференціях.*

Перелік практичних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Методи навчання та викладання

У процесі викладання навчальної дисципліни за комунікативними методами викладання англійської мови для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів ступеня доктора філософії передбачене застосування технології змішаного навчання (blended learning), а саме таких методів та форм навчання та викладання: індивідуальна або парна робота (за кожною темою), робота в тріадах або малих групах (за кожною темою), мовні рольові ігри (за підтемою «Академічні контакти» кожної теми), презентації (за темою «Презентація наукових досліджень»), диспут (за темою «Презентація наукових досліджень»), індивідуальні завдання за тематикою власного дослідження (за темою «Презентація наукових досліджень»).

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей здобувачів ступеня доктора філософії враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей здобувачів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою.

Оцінювання здійснюється за такими видами контролю:

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів, мінімальна сума, що дозволяє здобувачеві отримати залік – 60 балів).

Порядок проведення поточного оцінювання знань здобувачів ступеня доктора філософії включає оцінювання знань та вмінь здобувача ступеня доктора філософії під час

практичних занять і виконання самостійних завдань та проводиться за такими критеріями: активна робота здобувача ступеня доктора філософії на практичному занятті оцінюється у 50 балів за семестр, самостійна робота – 30 балів за семестр, індивідуальне-дослідницьке завдання за тематикою власного дослідження – 12 балів, презентація індивідуально-дослідницького завдання оцінюється у 8 балів.

Підсумковий контроль знань та компетентностей здобувачів з навчальної дисципліни визначається як сума балів за результатами успішності здобувача при поточному контролі. Здобувача слід вважати атестованим, коли сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Максимально можлива кількість балів – 100. Сумарний результат у балах за семестр складає: «60 і більше балів – зараховано», «59 і менше балів – не зараховано» та заноситься у залікову «Відомість обліку успішності» навчальної дисципліни.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, що наведена в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ЄКТС».

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано

Форма оцінювання та розподіл балів наведено в таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
1	2		3	4
Змістовий модуль 1. Оприлюднення та презентація результатів науково-дослідницької праці				
Тема 1	<i>Аудиторна робота</i>			
	Практичне заняття	Публікації в англomовних міжнародних академічних журналах.	Усна/письмова. Виконання завдань	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання самостійного опрацювання	Опрацювання навчального матеріалу.	Письмова. Виконання завдань	
Тема 2	<i>Аудиторна робота</i>			
	Практичне заняття	Текст за спеціальністю як об'єкт наукового пізнання.	Усна/письмова. Виконання завдань	5

Продовження таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни»

1	2	3	4	
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання навчального матеріалу.	Письмова, Виконання завдань	3
Тема 3	Аудиторна робота			
	Практичне заняття	Види наукового тексту	Усна/письмова. Виконання завдань	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання навчального матеріалу.	Письмова. Виконання завдань	3
Тема 4	Аудиторна робота			
	Практичне заняття	Абзац як архітектонічна одиниця наукового тексту.	Усна/письмова. Виконання завдань	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання навчального матеріалу.	Письмова. Виконання завдань	3
Тема 5	Аудиторна робота			
	Практичне заняття	Способи компресії змісту наукових текстів. Вторинні наукові тексти.	Усна/письмова. Виконання завдань	10
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання навчального матеріалу.	Письмова. Виконання завдань	6
Тема 6	Аудиторна робота			
	Практичне заняття	Класифікація, зміст, структура та оформлення статей в англomовних наукових журналах.	Усна/письмова. Виконання завдань	10
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання навчального матеріалу.	Письмова, Виконання завдань	6
Тема 7	Аудиторна робота			
	Практичне заняття	Вторинні наукові тексти: анотація до наукової статті, тези	Усна/письмова. Виконання завдань	10

Закінчення таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни»

1	2	3	4	
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання навчального матеріалу.	Письмова. Виконання завдань	6
Тема 8	<i>Аудиторна робота</i>			
	Практичне заняття	Презентація наукових досліджень	Усна/письмова. Виконання завдань	
		Виконання індивідуально-дослідницького завдання щодо тематики власного дослідження	Активна участь, диспут	12
		Презентація індивідуально-дослідницького завдання	Презентація	8
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання навчального матеріалу.	Письмова. Виконання завдань	3	
Разом			100	

Рекомендована література

Основна

1. Bogolepova S., et al. English for Academics. Book 2 : A Communication Skills Course for Tutors, Lecturers and PhD Students. / S. Bogolepova, et al. – Cambridge, Cambridge University Press, Cop, 2015. – 171 p.
2. Hewings M., et al. Cambridge Academic English : C1 Advanced : An Integrated Skills Course for EAP. Student's Book. / M. Hewings, et al. – Cambridge, Cambridge University Press, 2012. – 176 p.
3. McCarthy M., O'Dell F. Academic Vocabulary in Use. Edition with Answers/ M. McCarthy, F. O'Dell. – Cambridge, Cambridge University Press, 2016. – 174 p.
4. Powell M. Dynamic Presentations. / M. Powell. – Cambridge, Cambridge University Press, 2016. – 96 p.
5. Thaine C. Cambridge Academic English. An Integrated Skills Course for EAP. Student's Book. Intermediate. / Thaine.C. Cambridge University Press, 2012. — 180 p.

Додаткова

6. Петренко В. О. Формування навичок критичного мислення здобувачів ступеня доктора філософії засобами дисципліни «Академічна англійська» / В. О. Петренко //Інноваційна педагогіка. – Одеса: ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій», 2019. – Вип. 13 .(Том 1.) – С. 145-147.
7. Future managers' responsibility enhancement in the framework of education for sustainable development / T. Borova, T. Pohorielova, V. Petrenko, G. Boroday // Revista Espacios - Vol. 40 (Nº 31), 2019. – P. 2 (Scopus)
8. Lingua-Ethological Causes of Communicative Failures: Pragmatic Aspect / O. Dubtsova, V. Petrenko, O. Kovalenko, N. Samsonenko // Journal of Educational and Social Research - Vol. 10(1), 2020. – P. 143 (Scopus)
9. The role of gamification in students' engagement in the context of higher education / V. O. Petrenko, N. O. Butkovs'ka. // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. – 2019. – № 174. – С. 166–170.

Інформаційні ресурси

10. British National Corpus (through BYU) <http://corpus.bvu.edu/bnc/>
  11. Corpus of Contemporary American English (through BYU) <http://corpus.bvu.edu/coca/>
  12. English Vocabulary Exercises ZbEnglish.net.Vocabulary Exercises for the Academic Word List. <http://zbenglish.net/sites/voca/AWL/index.htm>
  13. Global English Corpus (through BYU) <https://corpus.bvu.edu/qlowbe/>
  14. Norris, Carol Brimley, Academic Writing in English: <http://www.helsinki.fi/kksc/lanquaqe.servlces/AcadWrit.pdf>
  15. Proofreading and Editing tips: <http://www.lrc.com/tips/proof-eadinq> editina.htm
- Corpora:
16. The Purdue University Online Writing Lab: <https://owl.purdue.edu/>
  17. The University of Manchester: Academic Phrasebank <http://www.phrasebank.manchester.ac.uk/>
  18. Writing a thesis sentence (exercises): <http://owl.enalish.purdue.eduU/owl/resource/545/1/>
  19. <https://pns.hneu.edu.ua/enrol/index.php?id=5129>